

Ing. Vladimír Šretr – daňový poradce

DAŇOVÁ INFORMACE

Změny cestovních náhrad od roku 2012

V rámci legislativního procesu byl v závěru roku 2011 schválen sněmovní tisk č. 411 o změnách zákoníku práce a dalších navazujících předpisů. Po ukončení legislativního procesu byl schválený sněmovní tisk podepsán prezidentem republiky dne 16.11.2011 a ve Sbírce zákonů byl tento zákon publikován pod číslem 365/2011 Sb. dne 6. prosince 2011. Změny zákoníku práce vstoupí v platnost dnem 1.1.2012.

Uvedenou změnou zákoníku práce dochází s účinností od roku 2012 také k řadě změn v oblasti poskytování cestovních náhrad zaměstnancům, a to jak v podnikatelské, tak i nepodnikatelské sféře.

Stravné při tuzemských pracovních cestách

Za nejvýznamnější změnu lze považovat **povinnost** zaměstnavatele krátit stravné při bezplatném poskytnutí některého z hlavních denních jídel zaměstnanci při tuzemské pracovní cestě. Hlavním denním jídlem se pro tyto účely rozumí snídaně, oběd nebo večeře.

Podle dosavadní právní úpravy platné do 31.12.2011 byl zaměstnavatel oprávněn k provedení krácení stravného (krácení bylo umožněno), s účinností od roku 2012 bude toto krácení dle změn ustanovení § 163 odst. 2 a odst. 3 Zákoníku práce povinné.

Důvodem krácení stravného může být např. snídaně poskytnutá zaměstnanci v rámci hotelového ubytování, kdy je cena snídaně zahrnuta do ceny ubytování a zaměstnanci je tak poskytnuto bezplatně jedno denní hlavní jídlo na tuzemské pracovní cestě, neboť ubytování včetně snídaně hradí za zaměstnance jeho zaměstnavatel, který ho vyslal na pracovní cestu.

Postup při krácení stravného u zaměstnavatelů v nepodnikatelské sféře a u zaměstnavatelů v rámci podnikatelské sféry však může být odlišný.

Pro nepodnikatelskou sféru bude platit od roku 2012 povinnost krátit stravné za každé bezplatně poskytnuté hlavní denní jídlo o zákonem stanovenou částku, které budou činit:

- 70 % stravného při trvání pracovní cesty 5 – 12 hod.
- 35 % stravného při trvání pracovní cesty 12 – 18 hod.
- 25 % stravného při trvání pracovní cesty nad 18 hod.

Tomuto zaměstnavateli již nebude od r. 2012 dána možnost krátit stravné až o 70% stanoveného stravného, ale o stanovených 70% bude muset být povinně stravné kráceno (viz změna ustanovení § 163 odst. 3 Zákoníku práce).

Příklad 1:

Pracovník byl vyslán na dvoudenní pracovní cestu s přenocováním v hotelu v místě jednání, druhý pracovní den se pracovník vrátil ze služební cesty v 11 hod.. V rámci hotelového noclehu byla zaměstnanci poskytnuta snídaně zahrnutá do ceny ubytování.

Výše stravného druhý den (v r. 2012) bude vycházet ze základní sazby stravného pro pracovní cestu v rozsahu 5 -12 hod, která činí 63,- Kč. Stravné musí být kráceno z důvodu poskytnutí

snídaně o 70% hodnoty stravného, což činí 44,- Kč. Za druhý den služební cesty bude pracovníkovi vyplacené stravné ve výši pouze 19,- Kč (63-44).

Na rozdíl od nepodnikatelské sféry bude odlišně upravena uvedená problematika u zaměstnavatelů v **podnikatelské sféře**. Tito zaměstnavatelé budou rovněž povinni stravné krátit, ale **až do výše stanovené hodnoty krácení**, tedy až o 70%, příp. až o 35% nebo až o 25% dle délky pracovní cesty. Krácení tedy bude možno provést v podnikatelské sféře o menší částky dle rozhodnutí zaměstnavatele ve srovnání s nepodnikatelskou sférou.

Avšak v případě, že krácení bude provedeno v nižších částkách než u nepodnikatelské sféry, bude hodnota stravného vyplaceného zaměstnanci nad limit stanovený pro nepodnikatelskou sféru považována za součást zdanitelného příjmu zaměstnance a tato částka bude vstupovat do vyměřovacího základu jak pro daň z příjmu ze závislé činnosti, tak i do základu pro výpočet zákonného pojistného na sociální a zdravotní pojištění.

Příklad 2:

Pracovník byl vyslán na dvou denní pracovní cestu s přenocováním v hotelu v místě jednání, druhý pracovní den se pracovník vrátil ze služební cesty v 11 hod.. V rámci hotelového noclehu byla zaměstnanci poskytnuta snídaně zahrnutá do ceny ubytování. Vedením s.r.o. bylo stanovena sazba krácení stravného za každé jedno hlavní jídlo ve výši 10%.

Krácené stravné dle podnikové směrnice činí 57,- Kč (krácení limitu 63 Kč o 10%)

Propočet kráceného stravného pro nepodnikatelskou sféru – 19,- Kč (viz příklad č. 1)

Rozdíl částek limitovaného a přiznaného stravného – 38,- Kč (57-19) – částka 38,- Kč bude vstupovat do základu daně z příjmu ze závislé činnosti u zaměstnance i do základu pro výpočet pojistného na sociální a zdravotní pojištění.

V souvislosti s povinností krácení stravného při bezplatném poskytnutí jídel na pracovní cestě bude od roku 2012 stanovena další podmínka pro krácení, resp. **neposkytnutí stravného** zaměstnancům v případech, kdy bude na pracovní cestě poskytnuto více hlavních denních jídel.

Od roku 2012 nebude příslušet stravné zaměstnanci, pokud během pracovní cesty, která trvá

- 5 – 12 hod., byla poskytnuta bezplatně 2 hlavní denní jídla,
- 12 – 18 hod., byla poskytnuta bezplatně 3 hlavní denní jídla.

Tato právní úprava se však týká povinně pouze zaměstnanců v **nepodnikatelské sféře**.

Pokud by u zaměstnanců v **podnikatelské sféře** nedošlo ke snížení, resp. neposkytnutí stravného dle předchozího odstavce obdobně jako u zaměstnanců v nepodnikatelské sféře, byly by částky vyplaceného stravného nad zákonem stanovený limit posuzovány jako částky nadlimitního cestovného a tyto částky budou u zaměstnance v podnikatelské sféře předmětem daně z příjmu ze závislé činnosti a také součástí vyměřovacích základů pro odvod zákonného pojistného.

Závěrem poznamenávám, že za druhé a další bezplatně poskytnuté hlavní jídlo při pracovní cestě může být považován např. pracovní oběd příp. pracovní večeře s obchodními partnery, jejichž hodnota je v souladu s ustanovením zákona o daních příjmů účtována u zaměstnavatele jako nedaňový náklad na reprezentaci a pohoštění.

Stravné při zahraničních pracovních cestách

S účinností od roku 2012 dojde ke změnám výpočtu stravného v zahraniční měně při zahraničních pracovních cestách v případech, kdy nebude pracovní cesta trvat celý den.

Zaměstnanci nepodnikatelské i podnikatelské sféry budou mít nárok na **celodenní limit** zahraničního stravného za předpokladu, že pracovní cesta bude v daném dni trvat **18 a více hodin** (do roku 2011 byla podmínka 12 a více hodin).

Při kratším trvání zahraniční pracovní cesty bude zahraniční stravné stanovené vyhláškou MF ČR poskytováno následujícím způsobem:

trvá-li zahraniční pracovní cesta 12 – 18 hodin – ve výši **dvou třetin** celodenního limitu

trvá-li zahraniční pracovní cesta 1 – 12 hodin – ve výši **jedné třetiny** celodenního limitu.

(Pouze pro úplnost dodávám, že do 31.12.2011 jsou kráceny částky zahraničního stravného na jednu polovinu celodenního limitu při době trvání pracovní cesty 6 – 12 hod, a na částku jedné čtvrtiny celodenního limitu při době trvání pracovní cesty 1 – 6 hod.)

Krácení zahraničního stravného při poskytnutí hlavního jídla

Obdobně jako u tuzemského stravného bude povinností firem v nepodnikatelské sféře krátit zahraniční stravné při bezplatném zajištění **některého z** hlavních jídel následujícím způsobem:

- ♣ trvá-li pracovní cesta 1 – 12 hod – krácení o hodnotu 70 % třetinové výše základní sazby
- ♣ trvá-li pracovní cesta 12 – 18 hod. - krácení o hodnotu 35 % dvoutřetinové výše základní sazby
- ♣ trvá-li pracovní cesta více než 18 hod – krácení o hodnotu 25 % plné výše základní sazby

U pracovníků v podnikatelské sféře není uvedené krácení povinné, zaměstnavatel v podnikatelské sféře bude mít možnost krátit zahraniční stravné **až o** výše uvedené sazby.

V případě, že zaměstnancům v nepodnikatelské sféře budou při zahraniční pracovní cestě poskytnuta dvě, příp. tři jídla, nebudou mít tito zaměstnanci nárok na stravné dle dále uvedených podmínek:

- ♣ byla-li poskytnuta 2 bezplatná jídla při zahraniční pracov. cestě trvající 1 – 12 hod.
- ♣ byla-li poskytnuta 3 bezplatná jídla při zahraniční pracov. cestě trvající 12 – 18 hod.

Příklad č. 3

Zaměstnanec v nepodnikatelské sféře byl vyslán zaměstnavatelem na dvoudenní pracovní cestu s ubytováním na hotelu v místě jednání (Německo). V ceně ubytování byla zahrnuta i snídaně. Pracovník se souhlasem zaměstnavatele při jednání s obchodním partnerem zajistil i pro obchodního partnera společné občerstvení a následně se vrátil do ČR. V zahraničí pobýval druhý den pracovní cesty do 11 hod.

Pracovník má druhý den nárok na stravné obecně ve výši jedné třetiny stanoveného limitu (pro Německo 45 EUR), tj. 15 EUR, avšak z důvodů poskytnutí jednoho hlavního jídla (snídaně) musí být částka 15 EUR krácena o 70%, tj. na částku 4,50 EUR.

Z důvodu občerstvení po jednání ke krácení nebo zániku stravného nedochází, občerstvení není považováno za hlavní jídlo (snídaně, oběd, večeře), navíc k návratu pracovníka do ČR došlo ještě před časem podávání obědů.

Obdobně jako u tuzemského stravného bude platit, že zahraniční stravné v podnikatelské sféře může být kráceno i méně než je stanoveno pro nepodnikatelskou sféru, ale vyplacené cestovní náhrady nad stanovené limity platné pro nepodnikatelskou sféru budou pro zaměstnance v podnikatelské sféře předmětem daně z příjmu ze závislé činnosti a tím i předmětem sociálního a zdravotního pojištění.

Ing. Vladimír Šretr – daňový poradce

V Ústí nad Labem 14. 12. 2011